

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΙΣΤΟΗ

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΧΟΡΟΝ

Διήγημα ἐκ τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου φιλοσόφου εὐρεθέντων καὶ ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἤδη δημοσιευομένων. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ ὑπὸ συνεργάτιδος ἡμῶν, κρυπτομένης ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φυλλίς.

Εἰς τώρα λέγετε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἴδιος τί εἶνε καλὸν καὶ τί εἶνε κακόν, ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ

τὸ περιβάλλον, ὅτι τὸ περιβάλλον ἀπορροφᾷ καὶ ἀφομοιώνει πρὸς ἑαυτὸ τὰ ἄτομα. Ἐγὼ ὅμως ἔχω τὴν ιδέαν, ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς περιστάσεις, ἀπὸ μίαν τυχαίαν σύμπτωσιν. Ὅλ' ὅσας εἶπω κατὰ τὸ ὅποῖον μου συνέβη. . .»

Εἶπεν ὁ γενικῆς ἐκτιμήσεως ἀπολαύων Ἰβάν Βασίλιεβιτς, ὅτε εἰς τινὰ συναναστροφὴν ἐλέχθη, ὅτι διὰ νὰ τελειοποιηθῇ τὸ ἄτομον εἶνε ἀπαραίτητον πρῶτον καὶ κύριον ν' ἀλλάξωσιν αἱ συνθήκαι, ὅρ' ἂς ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Οὐδεὶς εἶχεν εἰπῇ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ μόνος του τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν, ἀλλ' ὁ Ἰβάν Βασίλιεβιτς συνείθιζε νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἰδικὰς του σκέψεις, αἵτινες ἔργονώνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως· καὶ συνεπεία τῶν ὁποίων κατέληγεν εἰς διηγήσεις διαφόρων ἐπεισοδίων τοῦ βίου του.

Διηγείτο πάντοτε μὲ πολλὴν χάριν, εὐγλωττίαν καὶ εἰλικρίνειαν, ἀλλὰ πολὺ συχνὰ ἐνθουσιαζόμενος ἐξ ὧσων ἔλεγε, παρφερέτο καὶ ἐλησμονεῖ παντελῶς τὴν ἀφορμὴν τῆς διηγήσεώς του. Οὕτω συνέβη καὶ τώρα.

— Θὰ ὁμιλήσω περὶ ἐμοῦ. "Ὅλη μου ἡ ζωὴ ἐκονίσθη τοιοῦτοτρόπως καὶ ὅχι ἄλλως ἐνὶ συνεπείᾳ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλ' ἐνεκα ἐντελῶς ἄλλης αἰτίας.

— Ποίως; ἠρωτήσαμεν ἑλοι.

— Μὰ αὐτὸ εἶνε μεγάλη ἱστορία. Διὰ νὰ μ' ἐννοήσετε πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ πολλὰς λεπτομερείας.

— "Ἐστω" διηγηθῇτε τας.

Ὁ Ἰβάν Βασίλιεβιτς ἐσκέφθη, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ναί, εἶπε. "Ὅλην μου τὴν ζωὴν τὴν ἡλλαξέ μία νύκτα ἢ καλῆτερον ἓνα πρωί.

— Τί συνέβη λοιπόν;

— Συνέβη, ὅτι ἤμην σφοδρὰ ἐρωτευμένος. Πολὺ λίκις ἠγάπησα, ἀλλ' αὐτὸς ἦτο ὁ ἰσχυρότερος ἐρως μου. Περαισμένη· τώρα ἔχει κόρες ὑπανδρευμένες. Ἦτο ἡ Β. . ., καὶ ἡ Βάρεγκα Β. — ὁ Ἰβάν Βασίλιεβιτς ἀνέφερε τὸ ἐπίθετον. Καὶ πεντηκοντούτης ἀκόμῃ εἶνε ἐκτακτὸς καλλονή, κατὰ τὴν νεότητά της ὅμως εἰς ἡλικίαν δεκάοκτώ ἐτῶν ἦτο θαυμασία, ὕψηλὴ, κομψή, εὐχαρὶς καὶ μεγάλ' ὀρεσπῆς, ἰδίως μεγαλοπρεπῆς, ἐκράτει τὸ σῶμα πάντοτε εὐθυτενές, ὡς ἐὰν δὲν ἠδύνατο ἄλλως, αἶρουσα ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν καὶ τοῦτο μὲ τὴν καλλονὴν της καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα τῇ προσέδιδεν ὕψος ἡγεμονικόν, τὸ ὅτεον θὰ ἐνεῖχε τι τὸ ἀποκρουστικόν ἐὰν ἔλειπεν τὸ εὐπροσῆγορον καὶ πάντοτε εὐθυμον μειδίωμα τῶν κοραλλίνων χειλέων της, ἡ γλυκύτης τῶν ἀκτινοβόλων ὀφθαλμῶν καὶ ἐν γένει ἡ γοητεία τοῦ συνόλου τῆς χαριτωμένης φίλης μου.

— Πῶς τὰ περιγράφει ὁ Ἰβάν Βασίλιεβιτς!

— Καὶ ὅμως ὅτι καὶ ἂν σᾶς εἶπω, εἶνε ἀδύνατον νὰ σᾶς τὴν περιγράψω οὕτως, ὥστε νὰ σχηματίσῃτε ἀκριβὴ ιδέαν τῆς ὠραιότητός της. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Τὸ γεγονός, τὸ ὅποῖον θέλω νὰ σᾶς διηγηθῶ συνέβη κατὰ τὸ 40 ἔτος. Ἦμην τότε φοιτητῆς ἐπαρχιακοῦ τινος Πανεπιστημίου. Δὲν γινώριζω ἂν τοῦτο ἦτο καλὸν ἢ κακόν, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχαν τότε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον μας αἱ πολυώνυμοι θεωρίαι καὶ ἀρχαί, αἱ διαιροῦσαι τοὺς σημερινούς ζυιτητάς εἰς διαφόρους ἀντιμαχομένους μερίδας. Ἦμεῖς ἀπ' οὐστάτα ἐφροντίζαμεν διὰ τὰς σπουδὰς μας καὶ τὰς διασκεδάσεις μας, διηγόμεν δηλ. ζωὴν σύμφωνον μὲ τὴν ἡλικίαν μας. Ἐγὼ ἤμην ζωηρότερος καὶ τολμηρὸς, συγχρόνως δὲ καὶ πλούσιος. Διέτρεφα ἐκλεκτοὺς ἵππους, μὲ πολλὴν εὐλυγισίαν ἐπαγοδρόμουν μὲ δεσποινίδας ἀνὰ τὰς κατωφερεῖας τῶν βουνῶν (αἱ πηγοβατίδες δὲν εἶχον εἰσαχθῇ εἰσέτι) διεσκέδαζα μὲ φίλους συχνά. Δὲν ἐπινόουν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ καμπανίτου καὶ ἂν δὲν εἶχομεν χρήματα προτιμοῦσαμεν νὰ μὴ πῶμεν τίποτε, ἀλλ' οὐδέποτε κατεφύγαμεν εἰς τὴν βότταν, ἔπως καμνωσιν οἱ σημερινοὶ φοιτηταί. Ἡ κυριώτερα μου διασκέδαις ἦσαν αἱ ἐσπερίδες καὶ οἱ χοροί. Ἦμην καλὸς χορευτῆς καὶ ὡς πρὸς τὴν μορφήν δὲν ἤμην ἄσχημος.

— Ἐλᾶτε δά, κατὰ μέρος αἱ μετριοφροσύναι! διέκοψε μία τῶν κυριῶν. Ἦμεῖς τώρα ὅλοι μας

γνωρίζομεν φωτογραφίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἂν κρίνωμεν ἀπὸ αὐτὰς καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτότυπον ἦσθε ἕνας ὠραιότατος νέος καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως.

— Ἔστω καὶ ὠραίος· δὲν πρόκειται ὁμως περὶ τούτου, ἀλλὰ θέλω νὰ εἰπῶ, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ σφοδρωτάτου πρὸς ἐκείνην ἐρωτῶς μου, ἤμην προσκεκλημένος τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τῶν Ἀπόκρεω εἰς τὸν χορὸν τοῦ ἐπαρχιακοῦ προέδρου τῶν εὐγενῶν, ὅστις ἦτο καλονόκαθος γέρον, βαθύπλουτος, φιλόζενος καὶ εὐπροσήγορος παρ' ὅλον τὸ ὑψηλὸν τοῦ ἀξιώμα.

Τοὺς προσκεκλημένους ὑπεδέχετο ἡ σύζυγός του καλονόκαθος ὅπως καὶ ἐκείνος, φοροῦσα βελουδίνην ἐσθῆτα, ἀδαμάντινον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μὲ γυμνοὺς τοὺς γηραιούς ὤμους καὶ τὸ στήθος τῆς ὡς τὰ πορτραῖτα τῆς Αὐτοκρατορίας Ἐλισάβετ Περσίδας.

Ὁ χορὸς ἦτο λαμπρὸς. Ἡ αἶθουσα εὐρυάτη, ἡ διακόσμησις ὅλου τοῦ μεγάρου θαυμασίως μεγαλοπρεπής. Τὴν μουσικὴν ἀπετέλουν ἄνθρωποι ἐκ τῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ εὐγενοῦς ὑπασιπτοῦ, καθότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦσαν πολλοὶ τοῦ συρμοῦ παρ' ἡμῖν αἱ ὀρχήστραι, ἀποτελούμεναι ἐκ δούλων καὶ ὀργανούμεναι ὑπὸ ἀρχόντων-ἐρασιτεχνῶν. Τὸ κυλινθεῖον ἦτο ἐλκυστικώτατον ἐν τῇ ποικιλίᾳ καὶ πολυτελείᾳ του καὶ ὁ καμπανίτης ἔρρεν ἀφθνῶς. Ἀλλ' ἐγὼ, παρ' ὅλην μου τὴν ἀγάπην πρὸς αὐτόν, δὲν ἔπινα ποσῶς, διότι ἤμην μεθυμένος ἐξ ἔρωτος. Ἐχόρευα ὁμως ἀκαταπαύστως καὶ, ἐννοεῖται, προσεπάθουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἔχω ντάμα μου τὴν Βάρεγκα. Ἐκείνη ἐφοροῦσε λευκὴν στολὴν, ροδίνην ζώνην, λευκὰ δερμάτινα χειρόκτια, φθάνοντα μέχρι τῶν ἀγκῶνων καὶ λευκὰ μεταξωτὰ ὑποδημάτια.

Εἰς τὴν μαζούρκαν μ' ἐπρόλαβεν ὁ γεωμέτρης Ἀνίσμοβ. Τὶ αὐθάδεια! ἕως τώρα δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω πόσῃν ὀργῇν ἠσθάνθην τότε. Ἐλαβε τὴν συγκατάθεσιν τῆς μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἶθουσαν. Ἐγὼ, βλέπετε, ἤρρησα νὰ φθάσω, διότι, ἐρχόμενος εἰς τὸν χορὸν διηλθὼν ἀπὸ τὸ κουρεῖον διὰ νὰ παραλάβω τὰ χειρόκτιά μου. Ἔτσι λοιπὸν τὴν μαζούρκα δὲν τὴν ἐχόρευσα μαζί της ἀλλὰ μὲ κάποιαν Γερμανίδα, πρὸς ἣν ἄλλοτε ἐπεδαψίλευα φιλοφρονήσεις, πλὴν φοβοῦμαι, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἐσπέρας ἐφάνην πολὺ ἀγενής. Δὲν τῆς εἶπον τίποτε, δὲν τὴν ἠτένισα κἀν, διότι ἐβλεπα μόνον τὴν ὑψηλὴν καὶ χαρίεσσαν σιλουέταν τῆς Βάρεγκας μὲ τὴν λευκὴν στολὴν καὶ τὴν ροδίνην ζώνην, τὴν ἀκτινοβολοῦσαν μορφὴν τῆς, τοὺς ἐκφραστικούς ὀφθαλμούς τῆς μὲ τὸ θαυπεῖον βλέμμα. Ὅχι μόνον ἐγὼ, ὅλοι τὴν ἔδλεπον καὶ τὴν ἐθαύμαζον. Τὴν ἐθαύμαζον καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἂν καὶ ἡ ὠραιότης τῆς ἐπέσκιαζε τὴν ἰδικήν των.

Ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ τὴν θαυμάσῃ τις.

Ἡ Βάρεγκα ἀτάραχος διηυθύνετο πρὸς τὸ μέρος μου καὶ ἐγὼ ὑπεκλινόμην χωρὶς νὰ περιμένω πρόσκλησιν καὶ ἐν ἀγγελικῇν μειδίᾳ μὲ ἡχαρίσται διὰ τὴν προθυμίαν μου. Ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους ἐφερόμεθα οἱ δύο μας εἰς τὴν δίνην τοῦ στροβίλου καὶ ἐκείνην μειδιῶσα καὶ βιαστικὰ ἀναπνεύουσα μοῦ ἔλεγεν «ἀκόμη!» καὶ ἐγὼ ἐξηκολούθουν ἀκόμη καὶ ἀκόμη καὶ ἀκόμη καὶ δὲν ἠσθάνομην τὸ σῶμά μου.

— Ἐλάτε δά! Πῶς δὲν τὸ ἠσθάνεσθ, ἀφοῦ ἐ-

κρατούσατε καὶ τὴν ντάμα σας ἀγκαλιασμένην ἀπὸ τὴν μέσην· ὅχι μόνον τὸ ἰδικόν σας ἀλλὰ καὶ ἐκείνης τὸ σῶμα ἠσθάνεσθ, νομίζω, εἶπε κάποιος ἐκ τῶν προσκεκλημένων.

Ὁ Ἰὼν Βασιλιεβιτς ἐκοκκίνησε καὶ θυμωμένος ἐφώνησε σχεδόν.

— Νά, τέτοια εἶναι ἡ νεολαία τῆς σήμερον! Σεῖς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σῶμα τίποτε ἄλλο δὲν βλέπετε. Εἰς τὴν ἰδικήν μας ἐποχὴν ἦτο ἄλλῃως. Ὅσῳ σφοδρότερον ἦτο ἐρωτευμένος ἕνας νέος, τόσῳ περισσότερον ἀσώματος καθίστατο ἡ λατρευτὴ του ἐν τῇ φαντασίᾳ του. Σεῖς τώρα βλέπετε πόδια, γάμπες... καὶ ἐγὼ δὲν ξέρω τί. Γυμνώνετε τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾶτε, ἐνῷ δι' ἡμῶς, ὅπως λέγει ὁ Ἀλφόνς Κάρ—καλὸς συγγραφεὺς ἦτο—τὸ σῶμα τῆς ἀγαπημένης μας ἦτο περιβέβλημνον χάλκινον ἔνδυμα. Ἡμεῖς ὅχι μόνον δὲν ἐγυμνώναμεν, ἀλλὰ προσεπαθοῦμεν παντὶ σθένει νὰ καλύψωμεν τὴν γυμνότητα, ὡς ὁ καλὸς υἱὸς τοῦ Νῶε! Μὰ σεῖς δὲν θὰ μ' ἐννοήσετε!

— Μὴ τὸν ἀκούετε, Ἰὼν Βασιλιεβιτς. Ἐξακούουθε, σᾶς παρακαλοῦμεν—ἠκούσθησαν διάφοροι φωναί.

— Καὶ λοιπὸν, ἐχόρευα τὸ πλεῖστον μαζί της καὶ ἡ ὥρα παρήρχετο χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῶ. Ἐσῆμανεν ἡ τρίτη πρωϊνὴ ὥρα. Ἐπρὲς νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς περιστάσεως καὶ νὰ μὴ χάσω τὰ ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας, ἅτινα μοὶ ὑπελείποντο. Τὴν προσεκάλεσα δι' ἕνα γύρον καὶ δι' ἑκατοστήν φορὰν διεσχίσαμεν χορεύοντες τὴν ἀπέραντον αἶθουσαν.

— Λοιπὸν, μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ καθρίλλια εἶνε δική μου, τῆς εἶπα, ἐνῷ τὴν ὠδήγουν εἰς τὴν θέσιν τῆς.

— Ἐννοεῖται, ἂν δὲν φύγωμεν, μοῦ ἀπήντησε μειδιῶσα.

— Δὲν θ' ἀγῆσω νὰ φύγετε.

— Δόστε λοιπὸν τὸ ριπίδι μου.

— Λυποῦμαι νὰ σᾶς τὸ δώσω, εἶπα τείνων συγχρόνως εἰς αὐτὴν τὸ λευκὸν ριπίδιόν της.

— Πάρτε τότε αὐτό, γιὰ νὰ μὴ λυπηθῇ, μοῦ εἶπε δίδουσα λευκὸν πετρεόν, τὸ ὁποῖον ἀπέκοψεν ἀπὸ τοῦ ριπιδίου.

Τὸ ἔλαβα διὰ τρεμούσης χειρὸς καὶ μὲ ἐν εὐγλωττον βλέμμα τῇ ἐξέφρασα ὅλον τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Δὲν ἤμην μόνον εὐθυμὸς καὶ εὐχαριστημένος,—ἤμην εὐτυχής, μακάριος. Ἦξινα καλός. Δὲν ἤμην πλέον ἐγὼ, ὁ ἀνθρωπος, ἀλλὰ πλάσμα ἄλλου κόσμου, ἀγνωστὸν τὸ κακὸν καὶ κατὰλληλον μόνον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐκρυψα τὸ πετρεὸν εἰς τὸ χειρόκτιον μου καὶ ἔμεινα ὀρθὸς πλησίον τῆς μὴ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτῆς.

— Κυττάξτε! παρακαλοῦν τὴν πατέρα νὰ χορεύσῃ, μοῦ εἶπεν δεικνύουσα τὸ ὑψηλὸν παράστημα τοῦ ταγματάρχου πατρὸς της ἱσταμένου παρὰ τὴν θύραν ἐν μέσῳ κυριῶν.

— Βάρεγκα, ἔλατ' ἐδῶ! ἠκούσθη ἡ ἡχηρὰ φωνὴ τῆς οἰκοδεσποίνης. Ἡ Βάρεγκα διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος των· τὴν ἠκολούθησα καὶ ἐγὼ.

— Πείσατε τὸν πατέρα σας, *ma chère*, νὰ χορεύσῃ ἕνα γύρο μαζί σας. Λοιπὸν σᾶς παρακαλοῦμε, Πέτρε Βλαδισλάβοβιτς, ἐστράφη λέγουσα ἡ οἰκοδεσποινα πρὸς τὸν ταγματάρχην.

(Ἐπεται τὸ τέλος)